

ЈАВНО ПРИБИЛИЧЕ
„Национални парк БЕРДАП“ са п.о.

Број 752

26.02. 2018 год.

Доњи Милановац

Извештај

О Реализацији годишњег програма управљања
рибарским подручјем „Ђердап“ за 2017. годину

Доњи Милановац
Фебруар 2018. год.

На основу члана 21. став 1. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Сл.гласник РС“, бр. 128/2014) и члана 14. Статута ЈП „Национални парк Ђердап“, Доњи Милановац („Сл.гласник РС“, бр. 90/2017), Надзорни одбор ЈП „Национални парк Ђердап“, Доњи Милановац, на својој XLVII редовној седници, одржаној 26.02.2018. године, донео је

ОДЛУКУ
о усвајању Извештаја о реализацији
Годишњег програма управљања рибарским подручјем „Ђердап“
за 2017. годину

Број : 740/2
Датум: 26.02.2018.године

ПРЕДСЕДНИК НАДЗОРНОГ ОДБОРА
ЈП “НАЦИОНАЛНИ ПАРК ЂЕРДАП”

Др Милија Булатовић

Одлуку доставити:

- Министарству заштите животне средине;
- Агенцији за заштиту животне средине;
- Председнику Надзорног одбора;
- Директору предузећа,
- Архиви Надзорног одбора.

1. Подаци о кориснику рибарског подручја:

Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“ установљено је одлуком Народне скупштине Републике Србије и Законом о проглашењу „Националног парка Ђердап“ („Службени гласник Републике Србије“, бр. 33/93). Основна делатност Предузећа је: 9104 – делатност ботаничких и зоолошких вртова и заштита природних вредности.

2. Подаци о рибарском подручју:

На основу Члана 3. Закона заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда (Службени гласник Републике Србије, бр. 128/14), рибарско подручје „Ђердап“ установљено је у оквиру „Националног парка Ђердап“ и налази се у границама одређеним Законом о Националним парковима (Службени гласник Републике Србије, бр. 84/2015), а на риболовној води реке Дунав, и то десне обале до државне границе са Румунијом, са рекама, потоцима, њиховим ушћима и њиховим повременим плавним површинама, речним рукавцима и другим водама у којима живе рибе, а у границама Националног парка (од изнад Голубачког града до острва Голул). Рибарско подручје „Ђердап“ сходно члану 3 ставу 3 Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник Републике Србије“, бр. 128/14), на основу сагласности Министарства бр 324-07-181/2010-03 од 16. 07. 2010. године, донета је Одлука о проглашењу рибарског подручја „Ђердап“ на седници Управног одбора Предузећа на седници одржаној 22. 09. 2010. године, под бројем 2845/11.

3. Основне хидролошке, биолошке, физичке, хемијске и друге карактеристике вода рибарског подручја

Рибарско подручје пружа се десном обалом реке Дунав, обухватајући хидрографску мрежу Дунава и притока река, потока и малог тектонског језера која се у њега уливају, обухваћени границама „Националног парка Ђердап“.

Водостај Дунава је под директним утицајем ХЕ "Ђердап I" и просечно се налази на коти 69,5 m. Изградњом бране повећан је просечан ниво Дунава за 19 – 32 m, у зависности од водостаја, због чега су на ђердапском делу Дунава потопљена насеља, ушћа река, ранија плодишта риба и део путне мреже. Режим рада хидроелектране регулисан је протоком воде на ушћу Нере у Дунав и подређен је хидролошким и енергетским потребама и скоро га је немогуће ускладити са потребама заштите и одрживог коришћења рибљег фонда.

За време наглог испуштања воде из акумулације, приобаље остаје на сувом. Ова појава наноси штете нарочито у периоду размножавања риба, када тек бачена икра или нејаке ларве риба страдају. Због тога може у неким годинама природна репродукција риба да буде угрожена.

Изградњом I и II ђердапске бране измењен је не само режим протикања воде, већ су оживљени приобални ерозивни процеси (велика варирања водостаја), изражено је и стално засипање акумулације, нарочито прве, и дошло је до погоршања квалитета воде у односу на стање пре изградња ХЕПС „Ђердап“. То је сасвим разумљиво кад се има у виду да целокупне отпадне воде у сливу Дунава, задржавају се на акумулационом простору и таложе код бране "Ђердап I". Погоршање је нарочито изражено на дну акумулације, где се таложе загађивачи и тешки метали и друге отпадне материје. Органске материје настале пре свега због бујања алги и водене вегетације таложе се и труле на дну што доводи до несташице кисеоника, а тиме последично и до помора водених организама, пре свега шкољки.

4. Подаци о категоризацији риболовних вода, рибљим врстама у водама рибарског подручја процена, њихове биомасе (количине) и годишње продукције са посебним освртом на риболовно најзначајније врсте, а на основу програма управљања рибарским подручјем

Притоке Ђердапске акумулације које се уливају у њу у оквиру Рибарског подручја Националног парка „Ђердап“ (Брњичка, Добранска, Бољетинска, Златица, Ратарска, Поречка, Кашајна и Косовица) разликују се по својим одликама, како хидрографским и хидролошким, тако и физичко-хемијским. То условљава велику разлику у продукционим одликама, иако у погледу укупне биолошке разноврсности и еколошког карактера (посматрано према структури заједнице риба) међу њима углавном нема велике разлике. Сем Поречке реке, остале притоке акумулације су у ствари потоци. Ђердапска акумулација, тј. Дунав се само у уском делу залива који представљају потопљена ушћа ових потока и река у малој мери одаје њихов утицај, при чему су ободни делови уз ушћа тих река врло важна станишта млађи и служе као плодишта и растилишта. Остали део акумулације у оквиру Рибарског подручја носи фауну риба која је заједница за себе.

Брњичка река

Брњичка река је прва притока Дунава у подручју Националног парка „Ђердап“ и улива се код села Брњица, km 1033. У свом доњем току, у дужини од око 3 km од ушћа у Дунав, под одређеним је утицајем заједница риба Дунава, али и она својим рибљим фондом утиче на део непосредно око ушћа у Дунав. Узводни део Брњичке реке, који се налази у првом степену заштите је салмонидна вода која због мале величине и садашњих прелиминарних података о структури заједнице риба не представља риболовно атрактивну воду, али може бити од конзервационог значаја уколико се истраживањима покаже да за то има основа. Целим током ова река има хладну и кисеоником богату воду погодну за представнике заједнице риба горњег ритрона.

АБУНДАНЦА, БИОМАСА, РЕЛАТИВНА И АПСОЛУТНА ГОДИШЊА ПРИРОДНА ПРОДУКЦИЈА У ДОЊЕМ ТОКУ БРЊИЧКЕ РЕКЕ, У ДУЖИНИ ОД ОКО 3 km УЗВОДНО ОД УШЋА У ДУНАВ.

Параметар	Абунданца (ком ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)	Апсолутна Годишња Продукција (kg)
Врста				
Поточна мрена <i>Barbus balcanicus</i>	41.667	134.345	104.794	94.314
Клен <i>Leuciscus cephalus</i>	8.333	60.000	55.000	49.500
Плиска <i>Alburnoides bipunctatus</i>	71.667	28.286	6.190	5.571
Деверика <i>Abramis brama</i>	46.667	1.667	-	-
УКУПНО:		224.298	165.984	

АБУНДАНЦА, БИОМАСА, РЕЛАТИВНА И АПСОЛУТНА ГОДИШЊА ПРИРОДНА ПРОДУКЦИЈА У ГОРЊЕМ ТОКУ БРЊИЧКЕ РЕКЕ, У ДУЖИНИ ОД ОКО 15 km

Параметар	Абунданца (ком ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)	Апсолутна годишња продукција (kg)
Врста				
Поточна пастрмка <i>Salmo cf. trutta</i>	2.000	134.000	-	-
Поточна мрена <i>Barbus balcanicus</i>	54.000	51.294	1.039	3.117
Клен <i>Leuciscus cephalus</i>	6.000	74.714	34.857	104.571
Плиска <i>Alburnoides bipunctatus</i>	30.000	31.000	2.583	7.749
Манић <i>Lota lota</i>	6.000	107.333	-	-
УКУПНО:		398.341	38.479	

Мониторинг рибарског подручја који је рађен 2017. године на самом ушћу Брњичке реке, даје мало другачије резултате у односу на податке из 2010. године. Показују већи специјски диверзитет, мању релативну биомасу и годишњу природну продукцију, што се може објаснити врло високом температуром воде Дунава у подручју Ђердапске акумулације средином јула 2017. и повлачењем већине врста риба у дубље делове акумулације са хладнијом водом и током реке где је кисеонички режим повољнији. Ово посебно важи за веће, одрасле примерке риба, пошто су се и у уловима агрегатом у приобаљу, и у уловима мрежарским алатима даље од обале током ноћи ловили млађ-јувенилни и млађи адултни примерци већине врста риба, док није било никаквих улова већих примерака сома, смуђа или шарана, чак ни на струкове и бућку као изразито циљне - селективне риболовне алате.

Релативна абунданца, биомаса и годишња природна продукција риба у сектору Брњице рибарског подручја Ђердап, утврђени мониторингом 2017. године

Врста	Релативна абунданца (ind. ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)
Породица шаранки (Cyprinidae)			
уклија <i>Alburnus alburnus</i>	3245	9.543	2.356
бодорка <i>Rutilus rutilus</i>	2500	7.500	
бабушка <i>Carssius gibelio</i>	6545	123.563	48.538
шаран <i>Cyprinus carpio</i>	1100	2.300	
деверика <i>Abramis brama</i>	50	0.550	
клен <i>Squalius cephalus</i>	385	60.335	10.739
скобаљ <i>Chondrostoma nasus</i>	900	39.400	
Породица гречки (Percidae)			
смуђ <i>Sander lucioperca</i>	50	9.450	
Породица главоча (Gobiidae)			
главоч пескар <i>Neogobius fluviatilis</i>	2500	7.500	
УКУПНО	17275	260.141	61.632

Добранска река

Добранска река улива се у Дунав код села Добра, на km 1021 и целим својим током представља малу реку, ширине до 3 m, у којој доминира клен. Ушће Добранске реке потпљено је акумулацијом и представља залив Дунава. Њен део тока који је узет у обзир за израчунавање апсолутне годишње продукције процењен је на око 10 km.

АБУНДАНЦА, БИОМАСА, РЕЛАТИВНА И АПСЛУТНА ГОДИШЊА ПРИРОДНА ПРОДУКЦИЈА У ДОБРАНСКОЈ РЕЦИ, У ДУЖИНИ ОД ОКО 15 km

Параметар	Абунданца (ком ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)	Апсолутна годишња продукција (kg)
Врста				
Поточна мрена <i>Barbus balcanicus</i>	16.667	52.741	6.308	63.077
Клен <i>Leuciscus cephalus</i>	24.444	37.160	10.837	108.367
Пијор <i>Phoxinus phoxinus</i>	8.889	22.222	-	-
Кркуша <i>Gobio gobio</i>	9.444	14.333	0.840	8.403
УКУПНО		126.456	17.985	

Кожица

Накнадним истраживањима константована је поточна пастрмка дунавске линије и црноречког хаплотипа Da23c, чије је чисто присуство (без јединки других хаплотипова) евидентирано у горњем току ове реке. Врло ниске абунданце ове реке (мање од десет јединки тог хаплотипа поточне пастрмке по километру тока). елиминису риболовну атрактивност, па је због свега тога на том делу реке проглашено посебно станиште риба у складу у чланом 25. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда.

Велика и Мала Бољетинска река

Бољетинска река је притока Ђердапске акумулације која се у њу улива низводно од Лепенског вира, на km 1003.5 и по својој заједници риба не носи никакву риболовну атрактивност. Настаје спајањем Велике и

Мале Бољетинске реке код села Бољетин. Обе реке имају у заједници риба елементе горњег ритрона (салмонидних вода) и сасвим задовољавајуће физичко-хемијске одлике воде, осим релативно високе температуре воде (преко 20 °C). Њихова ихтиофауна састоји се од клена, плиске, пијора и поточне мрене.

АБУНДАНЦА, БИОМАСА, РЕЛАТИВНА И АПСОЛУТНА ГОДИШЊА ПРИРОДНА ПРОДУКЦИЈА ВЕЛИКЕ БОЉЕТИНСКЕ РЕКЕ, У ДУЖИНИ ОД ОКО 5 km

Параметар	Абунданца (ком ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)	Апсолутна годишња продукција (kg)
Врста				
Поточна мрена <i>Barbus balcanicus</i>	20.000	47.778	5.389	4.042
Клен <i>Leuciscus cephalus</i>	24.000	98.626	15.039	11.279
Плиска <i>Alburnoides bipunctatus</i>	20.000	22.995	0.975	0.731
Пијор <i>Phoxinus phoxinus</i>	1.333	2.778	-	-
УКУПНО:		172.177	21.403	

АБУНДАНЦА, БИОМАСА, РЕЛАТИВНА И АПСОЛУТНА ГОДИШЊА ПРИРОДНА ПРОДУКЦИЈА МАЛЕ БОЉЕТИНСКЕ РЕКЕ, У ДУЖИНИ ОД ОКО 3 km

Параметар	Абунданца (ком ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)	Апсолутна годишња продукција (kg)
Врста				
Поточна мрена <i>Barbus balcanicus</i>	200.000	639.000	244.635	81.463
Клен <i>Leuciscus cephalus</i>	53.333	240.000	71.111	23.680
Пијор <i>Phoxinus phoxinus</i>	213.333	61.333	8.889	8.880
УКУПНО:		940.333	324.635	

Релативна абунданца, биомаса и годишња природна продукција риба у Бољетинској реци у оквиру рибарског подручја Ђердап, утврђени мониторингом 2017. године

Врста	Релативна абунданца (ind. km ⁻¹)	Биомаса (kg km ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg km ⁻¹)
Породица пастрмки (Salmonidae)			
поточна пастрмка <i>Salmo trutta</i>	50	6.050	
Породица шаранки (Cyprinidae)			
клен <i>Squalius cephalus</i>	650	20.100	8.735
поточна мрена <i>Barbus balcanicus</i>	250	4.200	0.363
скобаљ <i>Chondrostoma nasus</i>	100	3.600	
УКУПНО:	1050	33.950	9.098

Подаци из Бољетинске реке и њене најнизводније притоке Кошобрчке реке, са налазом поточне пастрмке која највероватније пропада хаплотипу атлантске пастрмке (треба да буде урађена генотипизација) и скобаља указује на сталну динамичку везу овог дела тока реке са акумулацијом, али и на могућност да у хладнијој води

ове притоке у односу на воду Дунава у акумулацији ове врсте нају привремено склониште од неповољних услова врелине лета.

Ратарска река

Ратарска река је мали поток. Улива се у Ђердапску акумулацију узводно од Доњег Милановца, на km 992. Њено насеље чини само поточна мрена, а одлике воде указују да нема велики потенцијал за модификацију и привођење риболовној атрактивности.

АБУНДАНЦА, БИОМАСА, РЕЛАТИВНА И АПСОЛУТНА ГОДИШЊА ПРИРОДНА ПРОДУКЦИЈА РАТАРСКЕ РЕКЕ, У ДУЖИНИ ОД ОКО 5 km

Параметар	Абунданца (ком ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)	Апсолутна годишња продукција (kg)
Врста				
Поточна мрена <i>Barbus balcanicus</i>	7.083	49.288	9.748	4.874

Златица

Златица је поток који се на km 993 улива директно у Дунав. Његова вода је умерено топла и умерено садржаја раствореног кисеоника, а једина врста која у њој живи је поточна мрена, чија је структура популације солидна, али је због мале величине реке и продукција мала..

АБУНДАНЦА, БИОМАСА, РЕЛАТИВНА И АПСОЛУТНА ГОДИШЊА ПРИРОДНА ПРОДУКЦИЈА РАТАРСКЕ РЕКЕ, У ДУЖИНИ ОД ОКО 1 km

Параметар	Абунданца (ком ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)	Апсолутна годишња продукција (kg)
Врста				
Поточна мрена <i>Barbus balcanicus</i>	11.000	25.400	8.360	0.836

Поречка река

Поречка река је највећа притока Дунава у подручју прве Ђердапске акумулације. Улива се у Дунав код km 988 у ушће које је дубоко унутра потоњено акумулацијом и образује велики Поречки залив, дуг око 3 km, да би тек од села Мосна узводно Поречка река имала свој ток и заједницу риба. Поречки залив због својих хидроморфолошких и биолошких одлика, а пре свега због прилива свеже воде Поречком реком представља важно плодиште риба Ђердапске акумулације, а Поречка река има релативно ниску температуру воде и високу концентрацију раствореног кисеоника. То омогућава богатство и разноврсност њене фауне риба.

АБУНДАНЦА, БИОМАСА, РЕЛАТИВНА И АПСОЛУТНА ГОДИШЊА ПРИРОДНА ПРОДУКЦИЈА ПОРЕЧКЕ РЕКЕ, У ДУЖИНИ ОД ОКО 10 km

Параметар	Абунданца (ком ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)	Апсолутна годишња продукција (kg)
Врста				
Поточна мрена <i>Barbus balcanicus</i>	25.185	12.782	3.705	11.115
Мрена <i>Barbus barbuis</i>	370	0.741	-	-

Клен <i>Leuciscus cephalus</i>	2.593	15.679	5.885	17.655
Плиска <i>Alburnoides bipunctatus</i>	19.630	1.770	0.387	1.161
Кркуша <i>Gobio gobio</i>	2.222	6.852	2.037	6.111
Бркица <i>Barbatula barbatula</i>	22.222	2.667	-	-
Велики вијун <i>Cobitis elongata</i>	370	1.111	-	-
УКУПНО:		41.602	12.014	

Релативна абунданца, биомаса и годишња природна продукција риба у Поречкој реци узводно од Мосне на рибарском подручју Ђердап, утврђени мониторингом 2017. године

Врста	Релативна абунданца (ind. km ⁻¹)	Биомаса (kg km ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg km ⁻¹)
Породица шаранки (Cyprinidae)			
плиска <i>Alburnoides bipunctatus</i>	9333	61.333	1.926
бодорка <i>Rutilus rutilus</i>	800	3.133	0.060
клен <i>Squalius cephalus</i>	1267	57.600	28.801
кленић <i>Leuciscus leuciscus</i>	67	0.533	
поточна мрена <i>Barbus balcanicus</i>	3200	33.733	0.700
кркуша <i>Gobio gobio</i>	267	1.600	1.333
скобаљ <i>Chondrostoma nasus</i>	867	7.067	
бабушка <i>Carassius gibelio</i>	133	1.333	
гаовица <i>Rhodeus sericeus</i>	667	3.333	
бркица <i>Barbatula barbatula</i>	2000	2.667	
Породица вијуна (Cobitidae)			
златни вијун <i>Sabanejewia aurata</i>	1333	2.667	
велики вијун <i>Cobitis elongata</i>	133	1.600	
Породица гречки (Percidae)			
смуђ <i>Sander lucioperca</i>	67	0.667	
Породица главоча (Gobiidae)			
главоч тркач <i>Neogobius gymnotrachelus</i>	67	0.133	
УКУПНО:	20200	177.400	32.820

Резултати специјске разноврсности, релативне биомасе и годишње природне продукције рибљег насеља Поречке реке у 2017. години указују на далеко веће вредности у односу на податке из 2010. године. То се може објаснити повољним водостајем Поречке реке у средини лета 2017. године, повољним условима за живот млађи (нижа температура воде богатија раствореним кисеоником) скобаља, бабушке, смуђаи бодорке која је остала након мреста у току Поречке реке, као и одсуством риболовног притиска.

Кашајна и Косовица

Релативна абунданца, релативна биомаса и релативна годишња природна продукција поточне мрене *Barbus balcanicus* у Кашајни и Косовици, притокама Дунава у сектору Текије на рибарском подручју "Ђердап".

	Релативна абунданца (ind km ⁻¹)	Релативна биомаса (kg km ⁻¹)	Релативна годишња природна продукција

			(kg km ⁻¹)
Кашајна	110	1.33	0.024
Косовица	240	1.34	0.184

Ове две брдске текућице нису атрактивне риболовне воде, а по први пут је мониторингом 2017. године документован њихов рибљи фонд.

Ђердапска акумулација

Ђердапска акумулација састоји се из три долињска проширења (Љупковско, Доњомичлановачко, Оршавско) повезана међусобно теснацима (Госпођин вир, Казан). Како оваква хидроморфологија одређује поједине међусобно повезане, али истовремено и препознатљиве делове рибарског подручја, у Програму управљања оно је третирано кроз три одвојене секције, као и у средњорочном Програму рибарства на рибарском подручју Националног парка „Ђердап“ за период 2006. – 2010. године¹. Тиме је могуће извршити праћење стања рибљих ресурса овог рибарског подручја у дужем временском периоду.

Поред ове три секције, као засебна целина узето је ушће Поречке реке, односно Поречки залив, који је у протеклом периоду представљао највеће природно плодиште и растилиште риба, али и зимовник на овом рибарском подручју и вредности биомасе и природне продукције које су у оквиру њега добијене не представљају одлику осталих, риболовних (риболову доступних, тј. за риболов дозвољених) вода тог рибарског подручја.

Подручје Добре

Ово подручје обухвата део Рибарског подручја Националног парка Ђердап од почетка, код Голубачког града, преко подручја Брњице и Добре, до Госпођиног вира. Рибарствени параметри дати су на основу узорака млађи узетих електроагрегатом са ушћа Брњичке и Добрањске реке и из подручја Чезаве (km 1026.5) и узорака старијих узрасних класа добијених коришћењем мрежарских риболовних алата на подручју Добре.

АБУНДАНЦА, БИОМАСА, ГОДИШЊА ПРИРОДНА ПРОДУКЦИЈА И УКУПНА ГОДИШЊА ПРОДУКЦИЈА РИБА У ПРВОЈ ЂЕРДАПСКОЈ АКУМУЛАЦИЈИ У ПОДРУЧЈУ ДОБРЕ.

Параметар	Абунданца (ком ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)	Апсолутна годишња продукција (t)
Врста				
Кечига <i>Acipenser ruthenus</i>	586	81.221		
Уклија <i>Alburnus alburnus</i>	39.783	144.408	3.098	52.671
Клен <i>Leuciscus cephalus</i>	2.342	193.129	181.319	3082.417
Мрена <i>Barbus barbus</i>	167	31.400		
Буцов <i>Aspius aspius</i>	200	1.200		
Црноока деверика <i>Abramis sapa</i>	2.261	200.374		
Бодорка <i>Rutilus rutilus</i>	11.617	186.995	16.587	281.979
Деверика <i>Abramis brama</i>	1.600	4.200	0.600	
Шаран <i>Cyprinus carpio</i>	11.070	117.500		

¹ Симоновић, П., Николић, В & С. Марић (2005). Програм рибарства на рибарском подручју Националног парка „Ђердап“ од 1040. km до 942. km за период 1. јануар 2006. – 31. децембар 2010. године. Биолошки факултет Универзитета у Београду и ЈП Национални парк „Ђердап“, Београд – Доњи Милановац, 43 стр.

Бабушка <i>Carassius gibelio</i>	10.834	102.317	13.740	233.572
Скобаљ <i>Chondrostoma nasus</i>	419	66.568		
Сом <i>Silurus glanis</i>	937	1.914.249	694.661	11.809.229
Гргеч <i>Perca fluviatilis</i>	684	19.010	13.114	222.935
Смуђ <i>Sander lucioperca</i>	887	1.023.692	18.121	308.062
Смуђ камењар <i>Sander volgense</i>	586	30.284	6.385	108.539
Амурски спавач <i>Perccottus glenii</i>	200	5.000		
УКУПНО:		4.121.547	947.624	16.099.403

Показатељи стања рибљег фонда на овом подручју карактеришу га као најбогатије у оквиру рибарског подручја „Ђердап“. Мађутим, имајући у виду да у узорцима из целог подручја постоје недостаци везани за присуство потребног броја врста и њихових узрасних класа неопходни да би се резултати ових процена могли сматрати високо поузданим (овде је то случај, нпр., са узорцима кечиге, мрене, буцова, шарана и скобаља), може се само на основу нивоа годишње продукције од око трећине биомасе рећи да је стање рибљег фонда на том подручју задовољавајуће, а добијене оквирне процене и на овом, и на осталим деловима рибарског подручја послужиле само као осигурање одрживости стопе експлоатације рибљег ресурса у односу на постојећи или могући риболовни притисак (оптерећење ресурса).

У поређењу са подацима из периода 2006. – 2010., вредности биомасе и природне годишње продукције на овом делу рибарског подручја су преко четири пута већи, а годишње природне продукције око два пута већи. То такође говори у прилог добром стању рибљег фонда овог дела рибарског подручја.

Релативна абунданца, биомаса и годишња природна продукција риба у сектору Дobre рибарског подручја Ђердап, утврђени мониторингом 2017. године

Врста	Релативна абунданца (ind. ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)
Породица јесетерки (Acipenseridae)			
кечига <i>Acipenser ruthenus</i>	5	0.243	
Породица шаранки (Cyprinidae)			
уклија <i>Alburnus alburnus</i>	21333	40	9.987
бодорка <i>Rutilus rutilus</i>	374	29.786	7.553
бабушка <i>Carassius gibelio</i>	8133	102.517	35.199
шаран <i>Cyprinus carpio</i>	333	0.667	
црноока <i>Abramis sapa</i>	333	12.333	
носара <i>Vimba vimba</i>	122	28.764	0.881
клен <i>Squalius cephalus</i>	1667	340.833	
јаз <i>Leuciscus idus</i>	1682	161.736	97.750
буцов <i>Aspius aspius</i>	66	27.242	
скобаљ <i>Chondrostoma nasus</i>	800	86.164	19.128
сабљарка <i>Pelecus cultratus</i>	5	1.009	
чебачок <i>Pseudorasbora parva</i>	333	0.6667	
мрена <i>Barbus barbus</i>	25	8.413	1.977
Породица сомова (Siluridae)			
сом <i>Silurus glanis</i>	34	39.336	6.856
Породица цверглана (Ictaluridae)			
цверглан <i>Ameiurus nebulosus</i>	3333	3.333	
Породица гречки (Percidae)			

греч <i>Perca fluviatilis</i>	15	2.525	1.359
смуђ <i>Sander lucioperca</i>	289	88.597	7.104
смуђ камењар <i>Sander volgensis</i>	10	2.627	0.184
велики вретенар <i>Zingel zingel</i>	15	2.297	
Породица главоча (Gobiidae)			
главоч пескар <i>Neogobius fluviatilis</i>	6667	26.667	
главоч круглак <i>Neogobius melanostomus</i>	3333	26.667	
главоч главаш <i>Neogobius kessleri</i>	5000	21.667	
УКУПНО	54816	1143.018	248.975

Подаци добијени у сектору Добре 2017. године у односу на податке из 2010. године показују већи специјски диверзитет, мању релативну биомасу и годишњу природну продукцију, што се може објаснити врло високом температуром воде Дунава у подручју Ђердапске акумулације средином јула 2017. године и повлачењем већине врста риба у дубље делове акумулације са хладнијом водом и током реке где је кисеонички режим повољнији. Ово посебно важи за веће, одрасле примерке риба, пошто су се и у уловима агрегатом у приобаљу, и у уловима мрежарским алатима даље од обале током ноћи ловили млађ-јувенилни и млађи адултни примерци већине врста риба, док није било никаквих улова већих примерака сома, смуђа или шарана, чак ни на струкове и бућку као изразито циљне - селективне риболовне алате. Врло мале вредности биомасе и продукције у подручју Чезаве у сектору Добре, које одликује плитка вода и постојање бара и провала које су биле јако загрејане потврђује овакву претпоставку и упућује на стабилност стања, а распоред риба свих врста карактеристичан за топли период године.

Подручје Доњег Милановца

Ово подручје обухвата део рибарског подручја Националног парка „Ђердап“ од Госпођиног вира до Казана и обухвата Доњомилановачку долину.

АБУНДАНЦА, БИОМАСА, ГОДИШЊА ПРИРОДНА ПРОДУКЦИЈА И УКУПНА ГОДИШЊА ПРОДУКЦИЈА РИБА У ПРВОЈ ЂЕРДАПСКОЈ АКУМУЛАЦИЈИ У ПОДРУЧЈУ ДОЊЕГ МИЛАНОВЦА

Параметар	Абунданца (ком ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)	Апсолутна годишња продукција (t)
Врста				
Кечига <i>Acipenser ruthenus</i>	3.721	219.957		
Бодорка <i>Rutilus rutilus</i>	47	7.065		
Буцов <i>Aspius aspius</i>	94	271.061	247.040	4199.672
Крупатица <i>Abramis bjoerkna</i>	1.036	61.23		
Црноока деверика <i>Abramis sapa</i>	141	20.488	4.769	81.071
Деверика <i>Abramis brama</i>	141	56.049		
Носара <i>Vimba vimba</i>	94	17.192	9.656	164.144
Бабушка <i>Carassius gibelio</i>	47	12.717		
Сом <i>Silurus glanis</i>	94	294.846	176.154	2994.618
Греч <i>Perca fluviatilis</i>	47	6.358		
Смуђ <i>Sander lucioperca</i>	942	214.305	11.241	191.094
Смуђ камењар <i>Sander volgense</i>	1.177	208.559	1.043	17.735
Велики вретенар <i>Zingel zingel</i>	47	2.591		
УКУПНО:		1.392.418	449.903	7648.334

Показатељи стања рибљег фонда на делу рибарског подручја „Ђердап“ у подручју Доњег Милановца указују на сасвим добро стање и поред тога то и овај узорак има ограничења у погледу структуре код појединих риболовно значајних врста риба које или нису заступљене у узорку (нпр., шаран) или нису са довољним бројем узрасних класа присутни у узорку из кога су се вршиле процене стања (нпр., бабушка, деверика, крупатица, бодорка и смуђ). Ипак, и годишња природна продукција која је збирно на нивоу од око трећине биомасе, и укупна годишња продукција овог дела указују да је стање рибљег фонда сасвим задовољавајуће. У односу на период 2006. – 2010. година, биомаса на овом делу рибарског подручја „Ђердап“ је око 60% већа, а годишња природна продукција је око 20% мања. Мања природна продукција из узорка 2010. године вероватно је последица већ поменутих мањкавости узорака (недовољно узрасних класа смуђа и бабушке и одсуство шарана као најпродуктивнијих риболовно атрактивних врста риба).

Релативна абунданца, биомаса и годишња природна продукција риба у сектору Бољетинског гребена и у делу акумулације око Доњег Милановца на рибарском подручју Ђердап, утврђени мониторингом 2017. године

Врста	Релативна абунданца (ind. ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)
Породица шаранки (Cyprinidae)			
уклија <i>Alburnus alburnus</i>	5200	23.100	3.721
плиска <i>Alburnoides bipunctatus</i>	200	1.000	
бабушка <i>Carassius gibelio</i>	28065	142.835	8.234
сабљарка <i>Pelecus cultratus</i>	1000	18.500	5.833
деверика <i>Abramis brama</i>	229	18.323	9.691
црноока <i>Abramis sapa</i>	7	0.578	
носара <i>Vimba vimba</i>	41	4.801	0.961
јаз <i>Leuciscus idus</i>	200	1.400	
буцов <i>Aspius aspius</i>	200	2.000	
мрена <i>Barbus barbus</i>	40	0.440	
толстолобик <i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	80	132.574	37.098
Породица сомова (Siluridae)			
сом <i>Silurus glanis</i>	65	91.022	20.269
Породица гречки (Percidae)			
смуђ <i>Sander lucioperca</i>	69	24.604	3.348
смуђ камењар <i>Sander volgensis</i>	18	4.214	0.434
Породица главоча (Gobiidae)			
главоч круглак <i>Neogobius melanostomus</i>	12000	32.400	
главоч главаш <i>Neogobius kessleri</i>	4000	8.000	
УКУПНО:	51413	505.789	89.590

Резултати из узорака 2017. године показују мање вредности у односу на 2010. годину и могу се, као и на другим местима, објаснити неповољним временским условима-врло високом температуром воде и одсуством рибе у приобаљу, те боравком у великим дубинама тешко доступним риболовним алатима. Разноврсност рибљег насеља је мало већа у односу на узорке из 2010. године, а структура је приближно иста, што указује на сталност и стабилност у том погледу. Релативно мале вредности процењене количине толстолобика у односу на ону процењену 2017. године иду у прилог претпоставци да је санациони излов вршен у претходних шест

година дао резултате и да се њихова количина смањила, али је ово потребно даље пратити кроз будуће санационе излове до потврде о смањењу количине толстолобика.

Подручје Текије

Ово подручје обухвата део рибарског подручја од Казана до бране хидроелектране „Ђердап I“, односно до оства Голул низводно од бране. Већи део овог дела рибарског подручја налази се у оквиру проширења у коме је највећи град румунска Оршава, на km 954. Рибарствени параметри који су дати у табели одређени су на основу узорача млађи добијених коришћењем електроагрегата и старијих узрасних класа из узорача добијених коришћењем мрежарских алата са локалитета Текија (km 956), а апсолутна годишња продукција процењена је на основу површине трећине рибарског подручја.

АБУНДАНЦА, БИОМАСА, ГОДИШЊА ПРИРОДНА ПРОДУКЦИЈА И УКУПНА ГОДИШЊА ПРОДУКЦИЈА РИБА У ПРВОЈ ЂЕРДАПСКОЈ АКУМУЛАЦИЈИ У ПОДРУЧЈУ ТЕКИЈЕ

Параметар	Абунданца (ком ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)	Апсолутна годишња продукција (t)
Врста				
Уклија <i>Alburnus alburnus</i>	7.000	2.000	0.533	9.061
Клен <i>Leuciscus cephalus</i>	2.000	8.667		
Мрена <i>Barbus barbus</i>	1.014	47.955	46.596	792.132
Буцов <i>Aspius aspius</i>	7.000	48.667		
Деверика <i>Abramis brama</i>	57.058	75.289	103.054	1751.918
Шаран <i>Cyprinus carpio</i>	25.000	120.567		
Бабушка <i>Carassius gibelio</i>	33.000	562.117	176.614	3002.433
Сом <i>Silurus glanis</i>	1.000	0.667		
Цверглан <i>Ameiurus melas</i>	1.000	1.333		
Гргеч <i>Perca fluviatilis</i>	1.000	6.667		
Смуђ <i>Sander lucioperca</i>	875	80.294	36.177	615.0104
Сунчица <i>Lepomis gibbosus</i>	1.000	2.500		
Главоч круглак <i>Neogobius melanostomus</i>	1.000	2.000		
Главоч пескаш <i>Neogobius fluviatilis</i>	1.000	2.000		
УКУПНО:		960.722	362.974	6.170.554

У поређењу са претходним Програмом рибарства за период 2006. – 2010. година биомаса је у делу рибарског подручја у области Текије виша за око 10%, а релативна годишња продукција нижа за нешто више од 200 kg ha⁻¹. Разлог нижој природној продукцији требало би тражити пре свега у мањем броју врста риба за које је природна годишња продукција могла бити израчуната, а не у погоршању стања рибљег фонда јер су вредности биомасе и природне годишње продукције код већине врста за које су могле бити израчунате далеко веће него у време израде претходног Програма рибарства. Само је природна продукција смуђа незнатно мања него у претходном периоду, док стварну природну продукцију сома због оскудности узорка (само сомови узраста 0+ били су заступљени у узорку) нисмо успели да установимо у овом делу. Имајући у виду стање у осталим секцијама рибарског подручја „Ђердап“, не треба имати бојазан да је природна продукција у овој секцији битно другачија од оне у преостале две секције, тако да се и вредност дела укупног рибљег фонда (годишње природне продукције) доступног риболову може третирати на исти начин.

Релативна абунданца, биомаса и годишња природна продукција риба у сектору Текије рибарског подручја Ђердап, утврђени мониторингом 2017. године

Врста	Релативна абунданца (ind. ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)
Породица шаранки (Cyprinidae)			
уклија <i>Alburnus alburnus</i>	8229	16.018	6.230
бодорка <i>Rutilus rutilus</i>	1181	3.000	
буцов <i>Aspius aspius</i>	3014	8.000	
бабушка <i>Carassius gibelio</i>	16822	244.333	19.062
шаран <i>Cyprinus carpio</i>	3343	45.332	0.933
носара <i>Vimba vimba</i>	514	32.636	12.156
деверика <i>Abramis brama</i>	23	2.061	
мрена <i>Barbus barbus</i>	9	3.038	0.035
клен <i>Squalius cephalus</i>	33	29.067	
скобаљ <i>Chondrostoma nasus</i>	457	117.143	16.490
Породица сомова (Siluridae)			
сом <i>Silurus glanis</i>	125	127.178	63.458
Породица цверглана (Ictaluridae)			
цверглан <i>Ameiurus nebulosus</i>	13256	38.910	9.798
Породица гречки (Percidae)			
смуђ <i>Sander lucioperca</i>	111	51.523	49.195
смуђ камењар <i>Sander volgensis</i>	277	77.723	41.866
шрац <i>Gymnocephalus schrateseri</i>	28	7.279	
Породица сунчица (Centrarchidae)			
сунчица <i>Lepomis gibosus</i>	1560	25.264	1.007
Породица главоча (Gobiidae)			
главоч пескар <i>Neogobius fluviatilis</i>	905	1.047	0.340
главоч круглак <i>Neogobius melanostomus</i>	3781	26.956	0.390
главоч главаш <i>Neogobius kessleri</i>	571	2.667	0.000
УКУПНО	54239	856.508	220.961

Узорци добијени у подручју Текије 2017. године показују већи број врста, најприближнији су у погледу биомасе и упола мањи у погледу природне продукције онима из 2010. године. Може се констатовати да је тренутна структура продукције у корист аутохтоних врста у односу на ону 2010. године кад су доминирале алохтоне врсте (бабушка, цверглан) боља. Ипак, и даље је приметно присуство страних врста (бабушка, цверглан-млађ, сунчица, понто-каспијски главочи, као и кратконосно шило *Syngnathus abaster* које није узорковима констатовано, али је извештено о његовом присуству).

Поречки залив

Како је већ речено, Поречки залив који представља потопљено ушће Поречке реке, посебан је део Рибарског подручја „Ђердап“. Овај залив има увек добар прилив свеже воде, дневно мешање воде струјама и ветром и добру минерализацију и као такав место је високе органске продукције свих екосистемских компоненти (планктон, макрофитска вегетација, макрозообентос и рибе). Он несумњиво има важно место у природној продукцији фитофилних аутохтоних и алохтоних врста риба и стога представља вероватно највеће природно плодиште и растилиште фитофилних врста риба на целом рибарском подручју „Ђердап“, те је стога до сада било искључено из привредног риболова, осим посебних видова риболова који су представљали излов алохтоних врста риба (нпр., толстолобика).

БИОМАСА И ПРИРОДНА ГОДИШЊА ПРОДУКЦИЈА У ПОРЕЧКОМ ЗАЛИВУ

Параметар	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња релативна природна продукција (kg ha ⁻¹)
Врста		
Шаран <i>Cyprinus carpio</i>	199.726	
Бабушка <i>Carassius gibelio</i>	10.787	9.215
Деверика <i>Abramis brama</i>	880.375	371.677
Крупатица <i>Abramis bjoerkna</i>	37.287	
Црноока деверика	4.800	
Толстолобик сиви <i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	423.900	
Толстолобик бели <i>Arystichthys nobilis</i>	3.236.163	26.812
Јаз <i>Idus idus</i>	5.100	
Уклија <i>Alburnus alburnus</i>	10.500	8.667
Бодорка <i>Rutilus rutilus</i>	78.057	10.079
Клен <i>Leuciscus cephalus</i>	14.500	
Буцов <i>Aspius aspius</i>	15.000	
Смуђ <i>Sander lucioperca</i>	20.100	16.300
Сунчица <i>Lepomis gibbosus</i>	6.000	
УКУПНО (са толстолобцима):	4.942.295	442.750
УКУПНО (без толстолобика):	1.282.232	415.938

Подаци добијени у узорцима 2010. године показују да толстолобци, који долазе у Поречки залив и концентришу се у њему због прилива свеже воде и високе продукције планктона, учетворостручују биомасу, а вероватно и неколико пута увећавају природну продукцију, будући да имају брз раст (узорак не даје праву слику о стварној продукцији толстолобика због уједначеног сета мрежарских алата којима је вршен њихов излов у време извођења терена ради прикупљања узорака за Програм управљања рибарским подручјем). Висока биомаса и продукција деверике и висока биомаса шарана (који је овде био заступљен готово искључиво једногодишњом, 0+ млађи) указују на повољне хранидбене услове на том делу рибарског подручја, а укупна продукција која је процењена може се оценити задовољавајућом и поред недостатака или стварне структуре узорка у јесењем периоду године, кад је он узиман, а који се састоји углавном од једногодишње млађи свих врста риба (само је узорак деверике садржао и одрасле примерке уловљене мрежарским алатима током излова толстолобика).

Како је Поречки залив природно плодиште фитофилних врста риба, неопходно је обезбедити његову функционалност, која је задњих година умногоме угрожена натурализацијом обе врсте толстолобика (сивог и белог), који такође у Поречком заливу у периоду јули – август долазе на мрест и својом масовном појавом и великом комадном величином врло успешно конкуришу другим фитофилним врстама риба за супстрат, тј. простор плодишта. Стога је неопходно у време мреста толстолобика и његове масовне појаве на плодишту, а по проласку врхунца мреста аутохтоних врста риба, организовати излов матичних примерака толстолобика мрежама великог окца (80 mm и већег), како би се смањио њихов број, продукција и утицај на аутохтоне врсте риба. Тај излов ових двеју алохтоних врста не треба да буде било чиме ограничен у погледу количине коју треба изловити.

Релативна абунданца, биомаса и годишња природна продукција риба у сектору Поречког залива рибарског подручја Ђердап, утврђени мониторингом 2017. године

Врста	Релативна абунданца (ind. ha ⁻¹)	Биомаса (kg ha ⁻¹)	Годишња природна продукција (kg ha ⁻¹)
-------	--	-----------------------------------	---

Породица шаранки (Cyprinidae)			
уклија <i>Alburnus alburnus</i>	3333	6.667	
бодорка <i>Rutilus rutilus</i>	1844	11.384	2.298
бабушка <i>Carssius gibelio</i>	3833	55.833	
деверика <i>Abramis brama</i>	26	4.111	0.706
црноока <i>Abramis sapa</i>	43	4.539	3.108
кесега <i>Abramis ballerus</i>	4	0.528	
носара <i>Vimba vimba</i>	180	13.916	6.335
крупатица <i>Blicca bjoerkna</i>	15	0.486	0.149
јаз <i>Leuciscus idus</i>	167	0.833	
кленић <i>Leuciscus leuciscus</i>	167	0.833	
чечачок <i>Pseudorasbora parva</i>	167	0.500	
толстолобик <i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	4	8.000	2.464
Породица сомова (Siluridae)			
сом <i>Silurus glanis</i>	33	23.368	10.037
Породица гречки (Percidae)			
греч <i>Perca fluviatilis</i>	10	0.549	0.381
смуђ <i>Sander lucioperca</i>	125	39.065	11.492
смуђ камењар <i>Sander volgensis</i>	276	83.101	25.194
Породица сунчица (Centrarchidae)			
сунчица <i>Lepomis gibosus</i>	300	3.620	3.027
Породица главоча (Gobiidae)			
главоч пескар <i>Neogobius fluviatilis</i>	833	6.333	
УКУПНО	11360	263.666	65.193

Подаци о биомаси и продукцији рибљег фонда у подручју Поречког залива из 2017. године вишеструко су мањи у односу на податке из 2010. године, а посебно кад је у питању бројност и количина толстолобика. Мања количина рибе уопште по свој прилици последица је врло топле воде и сиромаштва кисеоником, а више него двоструко већа вредност биомасе и продукције на ушћу Поречке реке указује на велику концентрацију рибе на месту прилива веће количине свеже и неколико степени хладније воде богатије раствореним кисеоником. Такође, структура улова у приобаљу била је искључиво једногодишња млађ и прошлогодишњи јувенилни примерци у мањем броју, а само мреже из средине залива, отприлике из подручја некадашњег тока Поречке реке давале су са великим риболовним напором (дужина мрежа) примерке старијих узрасних класа. Мања количина толстолобика забележена у узорцима 2017. године може бити и последица вишегодишњег санационог излова у периоду мреста којим се настојало да се смањи бројност ове алохтоне врсте, али то се не може са сигурношћу тврдити док будући санациони излови не потврде смањење тренда улова из године у годину.

5. Предузете мере за заштиту и одрживо коришћење рибљег фонда

Како би се смањило штетан утицај на рибљи фонд, строго су примењивани законски прописи око употребе одговарајућих алата, количине уловљене рибе, поштовање ловостаја, улова заштићених врста, као и места на којима је забрањен риболов. Из тих разлога спроведено је обележавање таквих места одговарајућим ознакама. У току 2016 године постављене су нове табле на читавом рибарском подручју. Обележене су како границе рибарског подручја, тако и места одређених ограничења привредног и рекреативног риболова као и посебних станишта риба. Рибочуварска служба је својим даноноћним радом контролисала спровођење законских одредби санкционисала прекршиоце законских и подзаконских аката.

6. Сprovedено порибљавања по врстама и количини риба и времену и месту порибљавања

Питање порибљавања на рибарском подручју „Ђердап“ треба гледати као специфичну активност, која би требало да има примарно конзервациони, а не рибарствени значај и која би требало да допринесе рестаурацији фонда анадромних јесетровки, пре свега оних које се рибарствено користе (моруне *Huso huso* и дунавске јесетре *Acipenser gueldenstaedti*), а затим и оних који се не користе рибарствено (паstrуге *Acipenser stellatus* и нарочито сима *Acipenser nudiventris*). Како ово порибљавање превазилази наше могућности, а такође је везано и за међудржавну сарадњу, оно остаје као мера коју ЈП „Национални парк Ђердап“ може само логистички подржати у оквиру шире успостављеног и дугорочног пројекта, али не може сам да је изнесе.

Порибљавање као мера заштите нивоа, тј. спречавање пада природне продукције има смисла размишљати само у случају неповољних услова за природни мрест и природну продукцију рибљег фонда две године за редом. У 2015. години, као и неколико претходних година и поред релативно ниског, али стабилног водостаја условљеног режимом рада хидроелектране, били су одлични услови за обављање мреста већине рибљих врста. У току читаве 2017. године ловили су се ситни примерци сома из мреста од пре две године. Крајем године контролом је установљена велика бројност млађи већине рибљих врста, а нарочито шарана, беле рибе и смуђа.

7. Предузете мере за заштиту рибљих плодишта, риба и рибље млађи са плавних подручја

У свим нашим потенцијалним рибљим плодиштима, ригорозно се водило рачуна о омогућавања успешног мреста свим рибљим врстама. Постављене су табле забране привредног риболова у Поречком заливу, а служба чувара природе је строго примењивала све законске норме ограничења и санкционисала пријавама бесправне радње. Пре свега односи се на контролу излова рибе у периду мреста најчешћих рибљих врста. Да би смањили притисак који чини толстолобик на мрест осталих врста риба у Поречком заливу извршен је санациони риболов толстолобика. На делу Дунава којим газдује ЈП „Национални парк Ђердап“ због обилних падавина у првој половини године ниво језера је био низак али стабилан. Овакав ниво Дунава омогућава несметан мрест већине рибљих врста, пре свега рибљих врста које су биле пре успостављања језера. Такође низак водостај онемогућава постављање бубњева и стајаћих мрежа у плитком приобаљу што спашава велику количину рибе, пре свега сома и шарана који улазе на оваква места при мресту. Доток велике количине воде, најчешће хладне богате кисеоником омогућава боље пиљење и извођење риба које имају већу потребу за кисеоником као и доток са водом већу количину хране. Како на овом делу Дунава нема „кубика“ где се риба мрести, а и конфигурација обале и приобаља условљавају да се риба и млађ не задржава у приобаљу па са те стране није било губитака. Стварна успешност мреста видеће се у току следећих година, а процена је да је мрест већине рибљих врста био просечан, а по уловима и одличан пре свега за мрену и бодорку.

8. Дозвољени излов рибе по врстама и количинама на основу годишњег прираста рибљег фонда

Подаци о укупној (апсолутној) годишњој природној продукцији на Рибарском подручју „Ђердап“ добијени преко процењене релативне годишње природне продукције, те процена потенцијалне природне годишње продукције и остварености природног потенцијала на том рибарском подручју добијени из узрасне структуре појединих врста риба у узорку и њиховог годишњег прираста послужили су за прорачун укупне количине рибе која постоји на њему, а посебно дела рибљег фонда који се односи на годишњу природну продукцију који је доступан риболову, који је утврђен у складу са одредбама Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда и његове Наредбе о мерама за очување и заштиту рибљег фонда („Службени гласник Републике Србије“, бр. 56/2015), која за поједине риболовно атрактивне и екосистемски значајне врсте риба одређује минималну дозвољену дужину за излов. Тај део рибљег фонда доступан риболову представља крајњу меру дозвољеног излова рибе и дат је по врстама и количинама утврђеним на основу годишње природне продукције, без опасности по промену постојеће узрасне структуре. На деловима рибарског подручја „Ђердап“ од Добре до Текије, апсолутна годишња природна продукција одређена је на основу просечне ширине дела риболовне воде који припада Републици Србији, док је пропорција те продукције доступна излову одређена према уделу годишње природне продукције дужинских класа доступних

излову у укупној продукцији. За овај део рибарског подручја, како је напред наведено, није било могућности да се дође до реалне продукције свих риболовно важних врста, па је зато пројекција рађена са целокупним износом продукције добијеним на бази оног дела рибљег фонда који је врстама био присутан у узорку.

ДЕО АПСОЛУТНЕ ГОДИШЊЕ ПРИРОДНЕ ПРОДУКЦИЈЕ ДОСТУПАН УЛОВУ („ДОЗВОЉЕНА ЖЕТВА“) У ПРВОЈ ЂЕРДАПСКОЈ АКУМУЛАЦИЈИ РИБАРСКОГ ПОДРУЧЈА НАЦИОНАЛНОГ ПАРКА „ЂЕРДАП“

Врста рибе	Добра (t)	Милановац (t)	Текија (t)	Укупно (t)
кечига				
уклија	32		5	37
клен	1.541			1.541
мрена			554	554
буцов		.2520		2.520
црноока деверика		49		49
бодорка	169			169
носара		98		98
деверика			1.752	1.752
бабушка	234		3.002	3.236
сом	11.809	1.497		13.307
гргеч	22			22
смуђ	216	57	154	427
смуђ камењар	109			109
УКУПНО:	14.131	4.229	5.468	23.828

Приликом одређивања пропорције биомасе рибљег фонда по врстама риболовно атрактивних риба у риболовну жетву – део годишње природне продукције доступне риболову укључене су оне јединке сваке од врста које су биле дужине преко минималне дозвољене дужине за излов по Наредби о мерама за очување и заштиту рибљег фонда, а на основу просечних дужина добијених након вршења теренског дела рада за сваки од узраста тих врста риба. Изузетак од овога представљале су само алохтоне и инвазивне врсте, које имају одређен риболовни значај као директна ловина (бабушка) које се према Закону о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда не смеју се након улова вратити у риболовну воду.

Количина врста риба које се годишње могу изловити са рибарског подручја („доступне излову“) одређене су природном годишњом продукцијом, пре свега оном која настаје од јединки које су полно зреле и које су бар једном учествовале у мресту и својим генима остављеним потомству дале допринос генофонду популације. Пропорција те продукције која је доступна излову одређена је у односу на минималну дозвољену дужину за излов (тачка 5. Наредбе о мерама за очување и заштиту рибљег фонда). За врсте риба код којих не постоји законски установљено ограничење, пропорција доступна излову утврђивана је према постулату „бар једног мреста“ из прве реченице овог пасуса.

Поред обавезе установљене члановима 39. и 45. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда и Правилником о садржини обрасца евиденције улова риболовца и начину вођења евиденције о улову рибе („Службени гласник Републике Србије“, бр. 34/2015) као и Правилника о садржини обрасца евиденције улова привредног рибара и начину вођења евиденције о улову рибе („Службени гласник Републике Србије“, бр. 37/2015) о вођењу евиденције улова за привредне и за рекреативне риболовце, немогуће је због непоузданости тих података одредити тачан риболовни напор и риболовно оптерећење риболовне воде и дати реалну пројекцију риболова. Међутим, полазећи од емпиријских података са терена и од броја продатих дозвола за рекреативни и привредни риболов, може се извршити оквирна процена риболовног оптерећења и оценити да ли је оно у складу са могућношћу рибљег фонда дела рибарског подручја „Ђердап“ да тако пројектовано риболовно оптерећење поднесе.

УЛОВ ОСТВАРЕН РЕКРЕАТИВНИМ РИБОЛОВОМ ЕВИДЕНТИРАН НА РИБАРСКОМ ПОДРУЧЈУ „ЂЕРДАП“ ОД СЛУЖБЕ КОРИСНИКА ОД 2011. ДО 2017. ГОДИНИ (У ТОНАМА)

Врста рибе	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

кечига	0.000	0.000	0.000	0,000	0,000	0,000	0,000
шаран	0.107	0.187	0.289	0,508	2,200	0,744	0,378
сом	0.238	0.421	0.851	1,184	1,802	1,454	0,520
смуђ	0.605	1.081	0.903	1,852	1,789	1,418	0,501
штука	0.000	0.000	0.004	0,000	0,056	0,019	0,006
деверика	0.028	0.102	0.053	0,419	0,662	0,215	0,107
јаз	0.000	0.000	0.000	0,000	0,000	0,000	0,000
буцов	0.002	0.002	0.030	0,012	0,147	0,000	0,000
скобаљ	0.000	0.000	0.000	0,009	0,319	0,000	0,000
мрена	0.000	0.000	0.000	0,000	0,002	0,000	0,000
клен	0.082	0.000	0.000	0,004	0,048	0,000	0,000
амур	0.002	0.000	0.000	0,000	0,000	0,000	0,000
бабушка	0.246	0.472	0.585	0,849	6,590	0,559	0,572
Укупно	1.310	2.265	2.715	4.837	13.615	4,409	2,084

Укупан број рекреативних риболоваца на основу броја продатих дозвола на рибарском подручју „Ђердап“ у 2015. години био је 824, а у 2016 био је 716. а у 2017. години 819. Њихов риболовни притисак на рибарско подручје уклапа се по броју у процену од 800 риболоваца из Програма управљања са 100 риболовних дана годишње, сваки са 5 kg дозвољеног улова рибе. Разматрано на тај начин, може се рећи да је са становишта рекреативног риболова коришћење рибљег фонда овог рибарског подручја у 2017. години било одрживо, јер је процењени годишњи излов (са 100 риболовних дана годишње) све рибе од 400 t за 800 дозвола за рекреативни риболов. И оптерећење рибљег фонда од рекреативних риболоваца у задњих неколико година према евиденцији улова коју су достављали рекреативни риболовци дата у табели изнад показује да је укупан евидентирани улов, као и улов евидентиран по категоријама рибе („квалитетна риба“ – шаран, сом, смуђ и штука и „бела риба“ у коју се убрајају остале врсте и бабушке) далеко мањи од улова процењеног преко броја продатих дозвола, а са уловом привредних рибара далеко испод дела продукције доступног излову и то се такође уклапа у оцену о одрживости коришћења рибљег фонда рибарског подручја „Ђердап“ које се остварује рекреативним риболовом.

УЛОВ ПРИВРЕДНИХ РИБАРА ПО ВРСТАМА РИБА НА СВИМ СЕКЦИЈАМА РИБАРСКОГ ПОДРУЧЈА „ЂЕРДАП“
ЕВИДЕНТИРАН ПРЕКО ИЗВЕШТАЈА ДАТИХ У ПЕРИОДУ 2011. – 2017. ГОДИНА (У ТОНАМА)

Врста рибе	2011.	2012.	2013	2014	2015	2016	2017
сом	18.822	30.711	25.18302	16,895	21.420	15,952	28,810
смуђ	9.241	23.093	18.936	14,195	9.921	12,355	17,530
шаран	2.026	7.161	5.872	4,586	3.333	5,310	4,029
толстолобик	15.725	27.636	22.661	17,255	18.706	27,658	32,999
бабушка	7.580	8.258	6.772	14,117	9.317	12,290	12,846
кечига	0.097	0.939	0.769	0,054	0.061	0,017	0,000
„бела риба“	5.084	17.662	14.483	6,813	7.551	9,405	9,320
штука	0.117	0.162	0.133	0,199	0.133	0,248	0,056
амур	0.000	0.034	0.028	0,014	0,010	0,165	0,255
Укупно	58.692	115.656	94.83792	74,128	70.543	83,400	105,845

Када је у питању привредни риболов на овом подручју, оквирни број привредних рибара са годишњом дозволом за привредни риболов на рибарском подручју „Ђердап“ углавном је кроз низ година био стабилан на око 100 дозвола, а онда се нагло смањило на око 50 дозвола уз благе осцилације са тенденцијом пада. У 2017. години бројност је највећа у подручју Доњег Милановца (19), нешто мањи у подручју Добре (16), а најмањи у подручју Текије (9), што чини укупни број од 44 дозвола за привредни риболов на целом рибарском подручју „Ђердап“ (у 2013. години било је укупно 53 дозволе, у 2014 години 51 дозвола, у 2015 години 42 дозволе, у 2016. години 45 дозволе, у 2017. 44 дозволе). Њихов риболовни притисак (риболовно оптерећење

вода рибарског подручја) исказан је кроз претпостављен укупан годишњи улов на појединим деловима рибарског подручја „Ђердап“, а према доступним подацима стручних служби ЈП „Национални парк Ђердап“ и показатељима са терена. То је, као и претходних година, више него упола мање у односу на процену риболовног оптерећења привредним риболовом прцењено у Програму управљања и по броју рибара који су учествовали у риболовном оптерећењу рибљег фонда рибарског подручја „Ђердап“ требало би да је коришћење тог рибарског подручја одрживо. Полазећи од података евиденције улова привредних рибара датих у табели изнад коју је обрадило ЈП „Национални парк Ђердап“ као корисник рибарског подручја, у 2017. године укупан излов привредних рибара био је 105,845 t, од чега је „квалитетне рибе“ било 50,425 t, а „беле рибе“ и алохтоних врста 55,420 t. Ако се зна да је тај остварени излов више стотина пута мањи од укупне дозвољене жетве на рибарском подручју „Ђердап“ и да ни самостално, ни са рекреативним риболовом не може да приђе са оваквим редом величине риболовног оптерећења тој вредности дозвољене жетве, онда нема никакве опасности да се одрживост коришћења рибљег фонда на овом рибарском подручју угрози.

С обзиром на велику годишњу природну продукцију и на њен део доступан улову који је стотинама пута већи од процењеног укупног риболовног оптерећења према броју продатих дозвола рекреативних риболоваца, као и према евидентираним уловима рекреативних риболоваца и привредних рибара, риболовно коришћење рибарског подручја којим управља ЈП „Национални парк Ђердап“ може се сматрати потпуно одрживим.

9. Предузете мере унапређења риболовних активности и мере за њихово унапређење, као и за унапређење риболовног туризма на рибарском подручју

Пошто је садашње риболовно оптерећење дела рибарског подручја „Ђердап“ у сва три дела увелико у оквиру природне продукције на годишњем нивоу, није имало посебне потребе да се Програмом управљања намећу ограничења у оквиру рекреативног риболова у погледу броја годишњих дозвола које се могу продати или броја дана за обављање рекреативног риболова. Рекреативни риболов као вид коришћења рибљег фонда веома је селективан и може риболовно оптерећивати фондове појединих врста риба (нпр. „беле рибе“ или предаторских врста – сом, смуђ) више од остатка, доводећи до пада годишње продукције или чак и до пада основне биомасе тих врста из којих се природном продукцијом њихов фонд обнавља. Начин да се то установи је вођење евиденције риболова преко евиденционих листова чији је садржај и вођење прописан наведеним подзаконским актом. Уз ово и редовна контрола рибочуварске службе улова и евиденционих листа може у потпуности да обезбеди тачност ових података.

Како су поједини видови рекреативног риболова (шарански, риболов смуђа и сома, лов „беле рибе“ на пловак), посебно у летњем периоду, далеко атрактивнији за вршење током ноћи него по дану и имају у летњем периоду своје пуно оправдање, корисник процењује да може својом чуварском службом да обезбеди да режим риболова који се врши током ноћи буде у складу са законом и у складу с тиме одлучује да дозволи ноћни риболов.

Највећа туристичка манифестација на риболовном подручју „Ђердап“ је свакако „Златна бућка Ђердапа“ која се одржава у Текији у организацији тамошњег Туристичког друштва. Како је категорија бућка сврстана у привредни риболов, Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда и подзаконским актима омогућено да се такмичење у улову сома бућком одржи а да учесници имају одговарајућу дозволу за рекреативни риболов уз поштовање ограничења у погледу количине уловљене рибе које важе за рекреативне риболовце. Предузеће је спонзорисало манифестацију доделом средстава у вредности 20 недељних дозвола за рекреативни риболов. Низ година је такође помагана манифестација „Златни котлић“ у Голупцу, која се одржава ван граница рибарског подручја „Ђердап“. Риболовачка удружења са простора „Националног парка Ђердап“ сваке године организују више такмичења у улову рибе разним техникама.

10. Организација рибочуварске службе и број рибочувара

На пословима рибочуварске службе ангажовани су радници Службе Чуvara природе. На пословима рибочуварске службе у току године радило је 8 чувара природе ЈП „Национални парк „Ђердап“ са одговарајућом лиценцом, а што је у складу са Програмом управљања, Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда, Законом о заштити природе и Правилником о условима и начину организовања рибочуварске службе који регулишу организацију рада рибочуварске службе.

11. Подаци о раду рибочуварске службе

Правилником о систематизацији послова у Јавном предузећу „Национални парк Ђердап“ предвиђено да послове рибочувара обављају радници Службе Чуvara природе са лиценцом за рибочуваре. Извештај о раду на чувању рибарског подручја подноси се на правилником прописаном обрасцу (ПРИЛОГ).

12. Економски показатељи коришћења рибарског подручја за 2017. годину

Јавно предузеће „Национални парк Ђердап“ остварује приходе у делу управљања рибарским подручјем од продаје дозвола за привредни и рекреативни риболов и од санитарног излова толстолобика – нема откупа рибе и прихода по том основу.

Ред број	Категорија	Број продатих дозвола	Вредност
1	Привредни риболов	44	3.080.000,00
2	Рекреативни риболов годишње дозволе	819	4.095.000,00
3	Рекреативни риболов дневне дозволе	52	52.000,00
4	Рекреативни риболов вишедневне дозволе	94	188.000,00
	Укупно		7.415.000,00

Ред број	Врста прихода	Уловљено кг	Вредност
1	Санитарни излов толстолобика	4.180	209.000,00 дин

Приходи су приказани у брито износу.

13. Средства утрошена за спровођење програма управљања рибарским подручјем за 2017. годину, као и начин обезбеђивања и коришћења тих средстава

Врста прихода	Вредност
Од дозвола за привредни риболов	3.080.000,00
Од дозвола за рекреативни риболов	4.335.000,00
Од санитарног излова толстолобика	209.000,00
УКУПНО	7.624.000,00
Врста расхода	Вредност
Материјални трошкови за чуварску службу (опрема, аутомобили, гориво, канц. материјал, одело)	2.060.800,00
Материјални трошкови службе рибарства (штампање дозвола, маркица за обележ алата канцеларијски материјал)	389.430,00
Накнада за издате дозволе за привредни риболов	462.000,00
Накнада за издате дозволе за рекреативни риболов	433.400,00
Провизија риболовачким удружењима	161.950,00
Трошкови обележавања риболовног подручја	-
Трошкови зараде службе надзора (брuto)	6.163.346,00
Трошкови израде програма управљања на годишњем нивоу	90.000,00
Трошкови Мониторинга рибарског подручја	700.000,00
Укупно	10.460.926,00

До 2010. године приходи и расходи у рибарству су били прилично уравнотежени. Од 2010. године приходи су смањени првенствено због смањења прихода од стране продаја дозвола за привредни и

рекреативни риболов. Као компензацију за смањење прихода надлежно Министарство је учествовало у финансирању дела зараде у вредности од 4.000.000,00 динара за надзорну службу. Применом новог Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда (Службени гласник Републике Србије, бр. 128/14) престала је да важи одредба о јединственим дозволама за рекреативни риболов и предузеће је добило могућност продаје дозвола за рекреативни риболов које важе само за ово заштићено подручје. То је резултирало у 2017. Години продајом 819 годишњих дозвола за рекреативни риболов, чиме је омогућен пристојан приход. Надлежно Министарство је суфинансирало део зарада у износу од 10.000.000,00 динара, што је покрило скоро све зараде чувара заштићеног подручја (рибочувара, ловочувара, шумочувара) и у износу од 1.090.000,00 динара финансирало нове униформе свих чувара заштићеног подручја. Када се урачунају и ова средства на приходну страну рибарство послује позитивно.

У 2017. години санитарни излов толстолобика био је на нивоу прошлогодишњег и поред учешћа три рибара на излову и боље организације приликом санационог риболова.

Јавно Предузеће „Национални парк Ђердап“
В. Д. Директора
Лазар Митровић

Стручни сарадник за заштиту
гајење и унапређење риболовне фауне
Горан Жикић

Процена притиска на рибли фонд на атрактивним риболовним водама

Укупан број рекреативних риболоваца на рибарском подручју ранијих година није могао са прецизношћу бити одређен, због политике јединствених дозвола. Ступањем на снагу Закона о заштити и одређивом коришћењу риблиг фонда 2014. године дата је могућност корисницима заштићених подручја да продају дозволу за своје заштићено подручје. У местима продаје на рибарском подручју Ђердап“ у 2015. години продато је 824, у 2016. години 716, а у 2017. години 819 годишњих дозвола за рекреативни риболов. Њихов риболовни притисак на рибарско подручје уклапа се по броју у процену од 800 риболоваца из Програма управљања са 100 риболовних дана годишње, сваки са 5 kg дозвољеног улова рибе. Разматрано на тај начин, а полазећи од претпоставке да је број продатих дозвола од 2015 до 2017 године репрезентативан, може се рећи да је са становишта рекреативног риболова коришћење риблиг фонда овог рибарског подручја у периоду 2011-2017. години било одрживо, јер је процењени годишњи излов (са 100 риболовних дана годишње) све рибе од 400 t за 800 дозвола за рекреативни риболов већи од стварног броја од 824 продатих дозвола за рекреативни риболов. И оптерећење риблиг фонда од рекреативних риболоваца евидентирано за период 2011-2016. годину према евиденцији улова која је установљена радом службе корисника дата у табели изнад показује да је укупан евидентирани улов од 2011. до 2017. године далеко мањи од улова процењеног преко броја продатих дозвола, а са уловом привредних рибара далеко испод дела продукције доступног излову и то се такође уклапа у оцену о одрживости коришћења риблиг фонда рибарског подручја „Ђердап“ које се остварује рекреативним риболовом. Како су притоке Дунава на рибарском подручју „Ђердап“ у ствар потоци са малим и неинтересантним риблим фондом риболовни притисак на овим притокама је незнатан и сав риболовни притисак је везан за Дунав. Подједнак је притисак на скоро свим деловима рибарског подручја.

Када је у питању привредни риболов на овом подручју, оквирни број привредних рибара са годишњом дозволом за привредни риболов на рибарском подручју „Ђердап“ углавном је кроз низ година био стабилан на око 100 дозвола, а онда се нагло смањило на око 50 дозвола уз благе осцилације са тенденцијом пада. У 2017. години бројност је највећа у подручју Доњег Милановца (19), нешто мањи у подручју Добре (16), а најмањи у подручју Текије (9), што чини укупни број од 44 дозвола за привредни риболов на целом рибарском подручју „Ђердап“ (у 2013. години било је укупно 53 дозволе, у 2014 години 51 дозвола, у 2015 години 42 дозволе, у 2016. години 45 дозволе, у 2017. 44 дозволе). Њихов риболовни притисак (риболовно оптерећење вода рибарског подручја) исказан је кроз претпостављен укупан годишњи улов на појединим деловима рибарског подручја „Ђердап“, а према доступним подацима стручних служби ЈП „Национални парк Ђердап“ и показатељима са терена. То је, као и претходних година, више него упола мање у односу на процену риболовног оптерећења привредним риболовом процењено у Програму управљања и по броју рибара који су учествовали у риболовном оптерећењу риблиг фонда рибарског подручја „Ђердап“ требало би да је коришћење тог рибарског подручја одрживо. Полазећи од података евиденције улова привредних рибара датих у табели изнад коју је обрадило ЈП „Национални парк Ђердап“ као корисник рибарског подручја, у 2017. године укупан излов привредних рибара био је 105,845 t, од чега је „квалитетне рибе“ било 50,425 t, а „беле рибе“ и алохтоних врста 55,420 t. Ако се зна да је тај остварени излов више стотина пута мањи од укупне дозвољене жетве на рибарском подручју „Ђердап“ и да ни самостално, ни са рекреативним риболовом не може да приђе са оваквим редом величине риболовног оптерећења тој вредности дозвољене жетве, онда нема никакве опасности да се одрживост коришћења риблиг фонда на овом рибарском подручју угрози.

Подаци о акцидентним ситуацијама и штети причињеној рибљем фонду на рибарском подручју

На рибарском подручју у току 2017. године није било акцидентата у којима је константовано страдање рибљег фонда.

Подаци о мерама за популаризацију риболова и спроведеној едукацији риболоваца

Пошто је садашње риболовно оптерећење дела рибарског подручја „Ђердап“ у сва три дела увелико у оквиру природне продукције на годишњем нивоу, није имало посебне потребе да се Програмом управљања намећу ограничења у оквиру рекреативног риболова у погледу броја годишњих дозвола које се могу продати или броја дана за обављање рекреативног риболова. Рекреативни риболов као вид коришћења рибљег фонда веома је селективан и може риболовно оптерећивати фондове појединих врста риба (нпр. „беле рибе“ или предаторских врста – сом, смуђ) више од остатка, доводећи до пада годишње продукције или чак и до пада основне биомасе тих врста из којих се природном продукцијом њихов фонд обнавља. Начин да се то установи је вођење евиденције риболова преко евиденционих листова чији је садржај и вођење прописан наведеним подзаконским актом. Уз ово и редовна контрола рибочуварске службе улова и евиденционих листа може у потпуности да обезбеди тачност ових података.

Како су поједини видови рекреативног риболова (шарански, риболов смуђа и сома, лов „беле рибе“ на пловак), посебно у летњем периоду, далеко атрактивнији за вршење током ноћи него по дану и имају у летњем периоду своје пуно оправдање, корисник процењује да може својом чуварском службом да обезбеди да режим риболова који се врши током ноћи буде у складу са законом и у складу с тиме одлучује да дозволи ноћни риболов.

Највећа туристичка манифестација на риболовном подручју „Ђердап“ је свакако „Златна бућка Ђердапа“ која се одржава у Текији у организацији тамошњег Туристичког друштва. Како је категорија бућка сврстана у привредни риболов, Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда и подзаконским актима омогућено да се такмичење у улову сома бућком одржи а да учесници имају одговарајућу дозволу за рекреативни риболов уз поштовање ограничења у погледу количине уловљене рибе које важе за рекреативне риболовце. Предузеће је спонзорисало манифестацију доделом средстава у вредности 20 недељних дозвола за рекреативни риболов. Низ година је такође помагана манифестација „Златни котлић“ у Голупцу, која се одржава ван граница рибарског подручја „Ђердап“. Риболовачка удружења са простора „Националног парка Ђердап“ сваке године организују више такмичења у улову рибе разним техникама.

На основу Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник Републике Србије“, бр. 128/2014), чланом 43. проистекла је обавеза корисника рибарског подручја да организује и спроводи едукацију рекреативних риболоваца. Сходно овој одредби, а на основу Правилника о обиму и садржини програма едукације рекреативних риболоваца ("Службени гласник РС", бр. 3/2016). урађен је Програм едукације рекреативних риболоваца на рибарском подручју у сарадњи са удружењима која врше дистрибуцију дозвола за рекреативни риболов.

Програм едукације спроводи се кроз:

- Организацију два едукативна скупа годишње у априлу и новембру.

- Штампање и достављање едукативног материјала риболовцима приликом куповине дозвола за рекреативни риболов.
- Постављањем актуелних податка на званичну интернет страницу предузећа.
- Свакодневним пружањем информација кроз активности рибочуварске службе на терену у току контрола на рибарском подручју.

Програм едукације садржи:

Одредбе Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда, прописе о мерама за очување и заштиту рибљег фонда, прописе о начину, алатима, опреми и средствима којима се обавља рекреативни риболов, обавештења о прописаним специфичним условима заштите рибљег фонда на рибарском подручју (режиме, ограничења и забране риболова, састав рибљег фонда и др), мере за унапређење заштите и одрживог коришћења рибљег фонда, технике риболова, информације о рибљим врстама Републике Србије и друге информације које су од интереса за рекреативне риболовце које су прописане интерним актима корисника.

Штампање и достављање едукативног материјала манифестује се кроз штампање одговарајућег едукативног материјала („флајера“) који садржи концизно приказане горе наведене елементе и најкраће упознавање са Националним парком и рибарским подручјем, са врстама риба које ту живе, заштићене врсте (дате табеларно), време ловостаја, минималне дужине доступне улову, дозвољени риболовни алат, хидрографска карта рибарског подручја и дистрибуиране рекреативним риболовцима као литература уз риболовну дозволу.

Оцена реализације годишњег програма управљања рибарским подручјем

На рибарском подручју „Ђердап“ у току 2017. године извођене су радње на заштити и очувању постојећег рибљег фонда. У току 2017. године урађен је мониторинг квалитативног састава и узрадне структуре рибљег фонда, биомасе, продукције и риболовног притиска на рибљи фонд. Паралелно са тиме урађене су измене и допуне Програма управљања рибарског подручја „Ђердап“. Служба чувара заштићеног подручја је у оквиру својих надлежности радила на заштити и очувању рибљег фонда. Број продатих дозвола за привредни и рекреативни риболов указује да се смањује број професионалних рибара који живе од риболова, док је број рекреативних риболоваца на неком константном нивоу. Број и привредних и рекреативних риболоваца са садашњим риболовним притиском својим утицајем не може да наштети рибљем фонду. Акциденти који су ранијих година имали погубан утицај по рибљи фонд нису се десили већ дуже време, а моћ самопречишћења Дунава је јако велика па се због тога приметно повећала бројност појединих рибљих врста које су страдале у ранијим акцидентима.

ПОДАЦИ О СТРУЧНОЈ И МАТЕРИЈАЛНО – ТЕХНИЧКОЈ ОПРЕМЉЕНОСТИ КОРИСНИКА

ТАБЕЛА 1

СПИСАК ЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ФУНКЦИЈА
Горан Жикић	Стручни сарадник за заштиту, гајење унапређење риболовне фауне

СПИСАК МАТЕРИЈАЛНО – ТЕХНИЧКЕ ОПРЕМЕ ПО ВРСТИ И БРОЈУ

ТАБЕЛА 2

МАРКА ТИП ВОЗИЛА или МОТОРЦИКЛА	СТАТУС	ДАТУМ ПРОИЗВОДЊЕ	ПРЕЂЕНА КИЛОМЕТРАЖА	НАПОМЕНА
Tomos sprint		2015	20000	
Tomos sprint		2015	15000	
Tomos sprint		2015	10000	
Tomos APN6S		2014	30000	
Tomos APN6S		2014	6000	
Tomos APN6S		2014	12000	
Tomos APN6S		2014	30000	
Tomos APN6S		2014	35000	

ТАБЕЛА 3

МАРКА ТИП ЧАМЦА (ПЛОВИЛА) И МОТОРА ЗА ЧАМЦЕ	СТАТУС	ДАТУМ ПРОИЗВОДЊЕ	ПРЕЂЕНА КИЛОМЕТРАЖА	НАПОМЕНА
NELT 506		2015	200	
NELT 506		2016	200	
NELT 506		2014	500	
ELAN GT 495 F		2003	10000	
Метални чамац		2009	800	

ПОДАЦИ О РАДУ РИБОЧУВАРСКЕ СЛУЖБЕ

ПАРАМЕТАР РАДА	ПОКАЗАТЕЉ
број пређених километара возилом	35038
број пређених километара моторциклима	42323
број пређених километара пловилом	2331
број пређених километара пешачким патролама	2320
број контролисаних лица у обављању риболова	4370
број одузетих електроапарата	
број одузетих чамца	
број одузетих мрежа	178
дужина одузетих мрежа	5778
број одузетих сенкера	2
број одузетих црпаца	
број одузетих бубњева	
број одузетих струкова и самица	13
број одузетих средства и алати за рекреативни риболов	
број поднетих прекршајних пријава	21
број процесуираних прекршајних пријава	12
вредност новчаних казни процесуираних прекршајних пријава (динара)	185.000,00
број поднетих кривичних пријава	
број процесуираних кривичних пријава	
вредност новчаних казни процесуираних кривичних пријава (динара)	

ТАБЕЛА 1

ПОРИБЉАВАЊЕ

датум	Риболовна вода и локалитет	Врста (назив и латински назив)	узраст	број (јединки)	Маса (килограма)	порекло

Није рађено порибљавање.

ТАБЕЛА 2

ТРАНСЛОКАЦИЈА РИБЕ

датум	Из риболовне воде (и локалитет)	у риболовну воду (и локалитет)	Врста (назив и латински назив)	број (јединки)	Маса (килограма)

Није рађена транслокација рибе.

ТАБЕЛА 3

СЕЛЕКТИВНИ РИБОЛОВ

датум	Риболовна вода и локалитет	Врста (назив и латински назив)	број (јединки)	Маса (килограма)
1.07 – 31.09	Дунав Поречки залив	Толстолобик (бели и сиви) / <i>Hypophthalmichthys molitrix</i> & <i>Arystichthys nobilis</i>	1286	4180

Мере за заштиту посебних станишта риба

Обзиром на велики конзервациони значај поточних пастрмки дунавске линије и црноречког хаплотипа Da23c, чије је чисто присуство (без јединки других хаплотипова) утврђено у водама Кожице, Мале Бољетинске реке и Златице (Тошић *et al.* 2015.), ради реткости поточних пастрмки овог хаплотипа у ареалу поточне пастрмке дунавске линије и очувања, мале риболовне атрактивности ових потока, врло ниске абунданце (мање од десет јединки тог хаплотипа поточне пастрмке по километру тока) и великих осцилација количине воде током године у последње две поменуте реке, одређена су ова три потока за посебна станишта риба у складу у чланом 25. Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда. Овакав статус имају најузводнији делови ових потока (за Кожицу после 2 km од скретања са магистралног пута Голубац – Доњи Милановац; за Малу Бољетинску реку по изласку из насеља Бољетин око 2 km узводно уз макадамски пут; за Златицу 1 km узводно по изласку из села Орешковица) и они су јасно означен са одговарајућим таблама јарко-жуте боје са истакнутим називом Националног парка и забраном риболова и обављања сваке друге врсте активности на овим водотоковима.

Остале мере

Неопходна је сарадња са полицијом, која би се остварила у договору корисника рибарског подручја и органа МУП-а у локалним самоуправама да приликом откривених прекршаја из Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда при редовним контролама саобраћаја позову рибочуваре и предају им прекршиоца на даље поступање, као и у заједничким, унапред најављеним и заказаним акцијама, посебно по пријавама о сталном и упорном криволову на некој риболовној води рибарског подручја.

Сарадња са органима правосуђа треба да се заснива на чињеници да се рибљи фонд може валоризовати и да је он својина државе Србије.

ПРИЛОГ 4

ПОДАЦИ О УЛОВУ РИБЕ

година	ВРСТА РИБЕ (назив и латински назив)	ПРИВРЕДНИ РИБАРИ		РЕКРЕАТИВНИ РИБОЛОВЦИ	
		БРОЈ (јединке)	МАСА (килограма)	БРОЈ (јединки)	МАСА (килограма)
1	Кечига / <i>Aipenser ruthenus</i>	0	0	0	0
2	Шаран / <i>Cyprinus carpio</i>	1342	4030	126	378
3	Сом / <i>Silurus glanis</i>	6930	28810	104	520
4	Смуђ / <i>Stizostedion lucioперса</i>	21476	17530	672	501
5	Штука / <i>Esox lucius</i>	29	56	3	7
6	Амур – бели / <i>Stenopharyngodon idella</i>	34	255		
7	Толстолобик (бели и сиви) / <i>Hypophthalmichthys molitrix & Arystichthys nobilis</i>	9253	32999		
8	Деверика / <i>Abramis brama</i>	3810	2552	268	107
9	Гргеч / <i>Perca fluviatilis</i>				
10	Мрена / <i>Barbus barbus</i>	714	812		
11	Сребрни караш (бабушка) / <i>Carassius auratus</i>	18020	12846	853	572
12	Црвенперка / <i>Scardinius erythrophthalmus</i>				
13	Буцов / <i>Aspius aspius</i>	1958	2179		
14	Клен / <i>Leuciscus cephalus</i>				
15	Скобаљ / <i>Chondrostoma nasus</i>	1262	654		
16	Остале рибе	6157	3091		

ПОДАЦИ О КВАЛИТАТИВНОМ И КВАНТИТАТИВНОМ САСТАВУ РИБЉЕГ ФОНДА НА
РИБОЛОВНИМ ВОДАМА РИБАРСКОГ ПОДРУЧЈА

ТАБЕЛА 1

ПОДАЦИ О КВАЛИТАТИВНОМ И КВАНТИТАТИВНОМ САСТАВУ РИБЉЕГ ФОНДА НА ОСНОВУ
ИЗВЕШТАЈА О УЛОВУ РИБЕ РИБОЛОВЦА И ПРИВРЕДНИХ РИБАРА

ВРСТА РИБЕ (назив и латински назив)	НАЗИВ РИБОЛОВНЕ ВОДЕ
	Дунав
Мрена <i>Barbus barbuis</i>	
Буцов <i>Aspius aspius</i>	
Бодорка <i>Rutilus rutilus</i>	
Деверика <i>Abramis brama</i>	
Шаран <i>Cyprinus carpio</i>	
Бабушка <i>Carassius gibelio</i>	
Скобаљ <i>Chondrostoma nasus</i>	
Сом <i>Silurus glanis</i>	
Смуђ <i>Sander lucioperca</i>	
Смуђ камењар <i>Sander volgensis</i>	
носара <i>Vimba vimba</i>	
клен <i>Squalius cephalus</i>	
Штука <i>esox lucius</i>	

ТАБЕЛА 2

ПОДАЦИ О КВАЛИТАТИВНОМ И КВАНТИТАТИВНОМ САСТАВУ РИБЉЕГ ФОНДА НА ОСНОВУ
ИСТРАЖИВАЊА У ПРОЦЕСУ ИЗРАДЕ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА РИБАРСКИМ ПОДРУЧЈЕМ И
МОНИТОРИНГА

ВРСТА РИБЕ (назив и латински назив)	НАЗИВ РИБОЛОВНЕ ВОДЕ И ЛОКАЛИТЕТА											
	Добра				Доњи Милановац				Текија			
	МОНИТОРИНГ ГОДИНА				МОНИТОРИНГ ГОДИНА				МОНИТОРИНГ ГОДИНА			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Кечига <i>Acipenser ruthenus</i>												
Уклија <i>Alburnus alburnus</i>												
Клен <i>Leuciscus cephalus</i>												
Мрена <i>Barbus barbuis</i>												
Буцов <i>Aspius aspius</i>												
Црноока деверика <i>Abramis sapa</i>												
Бодорка <i>Rutilus rutilus</i>												
Деверика <i>Abramis brama</i>												

Шаран <i>Cyprinus carpio</i>													
Бабушка <i>Carassius gibelio</i>													
Скобаљ <i>Chondrostoma nasus</i>													
Сом <i>Silurus glanis</i>													
Гргеч <i>Perca fluviatilis</i>													
Смуђ <i>Sander lucioperca</i>													
Смуђ камењар <i>Sander volgensis</i>													
Амурски спавач <i>Perccottus glenii</i>													

ТАБЕЛА 3

ПОДАЦИ О УЗРАСНОЈ СТРУКТУРИ (ВЕЛИЧИНСКА ДИСТРИБУЦИЈА – ДУЖИНСКЕ КЛАСЕ) РИБЉИХ ВРСТА НА РИБОЛОВНИМ ВОДАМА РИБАРСКОГ ПОДРУЧЈА

ВРСТА РИБЕ (назив и латински назив)	НАЗИВ РИБОЛОВНЕ ВОДЕ И ЛОКАЛИТЕТА												
	ВЕЛИЧИНСКА ДИСТРИБУЦИЈА – ДУЖИНСКЕ КЛАСЕ												
	МОНИТОРИН ГОДИНА				МОНИТОРИН ГОДИНА				МОНИТОРИН ГОДИНА				
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	

ТАБЕЛА 4

ПОДАЦИ О БИОМАСИ, БРОЈНОСТИ (АБУДАНЦА) И ПРОДУКЦИЈИ РИБЉЕГ ФОНДА

ВРСТА РИБЕ (назив и латински назив)	НАЗИВ РИБОЛОВНЕ ВОДЕ И ЛОКАЛИТЕТА Дунав Добра							
	АБУДАНЦА		БИОМАСА		РЕАЛНА ПРОДУКЦИЈА		ПОТЕНЦИЈАЛНА ПРОДУКЦИЈА	
	МОНИТОРИН ГОДИНА		МОНИТОРИН ГОДИНА		МОНИТОРИН ГОДИНА		МОНИТОРИН ГОДИНА	
	I	II	I	II	I	II	I	II
Кечига <i>Acipenser ruthenus</i>	586	5	81.221	0,243				
Уклија <i>Alburnus alburnus</i>	39.783	21333	144.408	40	3.098		52.671	
Клен <i>Leuciscus cephalus</i>	2.342	1667	193.129	340,833	181.319		3082.417	
Мрена <i>Barbus barbus</i>	167	25	31.400	8,413			1,977	
Буцов <i>Aspius aspius</i>	200	66	1.200	27,242				
Црноока деверика <i>Abramis sapa</i>	2.261	333	200.374	12,333				
Бодорка <i>Rutilus</i>	11.617	374	186.995	29,786	16.587	7,553	281.979	

<i>rutilus</i>								
Деверика <i>Abramis brama</i>	1.600		4.200		0.600			
Шаран <i>Cyprinus carpio</i>	11.070	81,33	117.500	102,517			35,199	
Бабушка <i>Carassius gibelio</i>	10.834	81,33	102.317	102,517	13.740	35,199	233.572	
Скобаљ <i>Chondrostoma nasus</i>	419	800	66.568	861,164			19,128	
Сом <i>Silurus glanis</i>	937	34	1.914.249	39,336	694.661	6,856	11.809.229	
Гргеч <i>Perca fluviatilis</i>	684		19.010		13.114		222.935	
Смуђ <i>Sander lucioperca</i>	887	289	1.023.692	88,597	18.121	7,104	308.062	
Смуђ камењар <i>Sander volgense</i>	586	10	30.284	2,627	6.385		108.539	
Амурски спавач <i>Perccottus glenii</i>	200		5.000					

ВРСТА РИБЕ (назив и латински назив)	НАЗИВ РИБОЛОВНЕ ВОДЕ И ЛОКАЛИТЕТА Дунав Доњи Милановац							
	АБУДАНЦА		БИОМАСА		РЕАЛНА ПРОДУКЦИЈА		ПОТЕНЦИЈАЛНА ПРОДУКЦИЈА	
	МОНИТОРИН ГОДИНА		МОНИТОРИН ГОДИНА		МОНИТОРИН ГОДИНА		МОНИТОРИН ГОДИНА	
	I	II	I	II	I	II	I	II
Кечига <i>Acipenser ruthenus</i>	3.721		219.957					
Бодорка <i>Rutilus rutilus</i>	47		7.065					
Буцов <i>Aspius aspius</i>	94	200	271.061	2,000	247.040		4199.672	
Крупатица <i>Abramis bjoerkna</i>	1.036		61.23					
Црноока деверика <i>Abramis sapa</i>	141		20.488		4.769		81.071	
Деверика <i>Abramis brama</i>	141	229	56.049	18,323		9,691		
Носара <i>Vimba vimba</i>	94	41	17.192	4,801	9.656	0,961	164.144	
Бабушка <i>Carassius gibelio</i>	47	28065	12.717	142,835		8,234		
Сом <i>Silurus glanis</i>	94	65	294.846	91,022	176.154	20,269	2994.618	
Гргеч <i>Perca fluviatilis</i>	47		6.358					
Смуђ <i>Sander lucioperca</i>	942	69	214.305	24,604	11.241	3,348	191.094	
Смуђ камењар <i>Sander volgense</i>	1.177	18	208.559	4,214	1.043	0,434	17.735	
Велики вретенар <i>Zingel zingel</i>	47		2.591					

ВРСТА РИБЕ (назив и латински назив)	НАЗИВ РИБОЛОВНЕ ВОДЕ И ЛОКАЛИТЕТА Дунав Текија							
	АБУДАНЦА		БИОМАСА		РЕАЛНА ПРОДУКЦИЈА		ПОТЕНЦИЈАЛНА ПРОДУКЦИЈА	
	МОНИТОРИН ГОДИНА		МОНИТОРИН ГОДИНА		МОНИТОРИН ГОДИНА		МОНИТОРИН ГОДИНА	
	I	II	I	II	I	II	I	II
Уклија <i>Alburnus alburnus</i>	7.000	8229	2.000	16,018	0.533	6,230	9.061	
Клен <i>Leuciscus cephalus</i>	2.000	33	8.667	29,067				
Мрена <i>Barbus barbus</i>	1.014	9	47.955	3,038	46.596	0,035	792.132	
Буцов <i>Aspius aspius</i>	7.000	3014	48.667	8,000				
Деверика <i>Abramis brama</i>	57.058	23	75.289	2,061	103.054		1751.918	
Шаран <i>Cyprinus carpio</i>	25.000	3343	120.567	45,332		0,933		
Бабушка <i>Carassius gibelio</i>	33.000	16822	562.117	244,333	176.614	19,062	3002.433	
Сом <i>Silurus glanis</i>	1.000	125	0.667	127,178		63,458		
Цверглан <i>Ameiurus melas</i>	1.000		1.333					
Гргеч <i>Perca fluviatilis</i>	1.000		6.667					
Смуђ <i>Sander lucioperca</i>	875	111	80.294	51,523	36.177	49,195	615.0104	
Сунчица <i>Lepomis gibbosus</i>	1.000		2.500					
Главоч круглак <i>Neogobius melanostomus</i>	1.000		2.000					
Главоч пескаш <i>Neogobius fluviatilis</i>	1.000		2.000					

ПОДАЦИ О ИЗДАТИМ ДОЗВОЛАМА ЗА ПРИВРЕДНИ И РЕКРЕАТИВНИ РИБОЛОВ

ТАБЕЛА 1

ПОДАЦИ О БРОЈУ ИЗДАТИХ ДОЗВОЛА ЗА ПРИВРЕДНИ И РЕКРЕАТИВНИ РИБОЛОВ

ВРСТА ДОЗВОЛЕ ПО КАТЕГОРИЈАМА	Ознака обрасца	Вредност дозволе (динара)	Број дозвола (комада)
Годишња дозвола за привредни риболов	Д1	70.000,00	44
Годишња дозвола за рекреативни риболов	Д5	5000	819
Дневна дозвола за рекреативни риболов	Д6	1000	52
Вишедневна дозвола за рекреативни риболов	Д7	2000	94

ИЗВЕШТАЈ О ЕКОНОМСКИМ ПОКАЗАТЕЉИМА КОРИШЋЕЊА РИБАРСКОГ ПОДРУЧЈА

ПОКАЗАТЕЉИ	ДИНАРА
Вредност прихода остварен продајом дозвола (брuto)	7.415.000,00
Вредност прихода остварена накнадом штете	
Вредност прихода из других извора	209.000,00
Средства утрошена за накнаде за коришћење рибарског подручја	895.400,00
Средства утрошена за ПДВ	1.235.833,00
Средства утрошена за управљање рибарским подручјем	3.312.180,00
Средства пренета у наредну годину управљања рибарским подручјем	